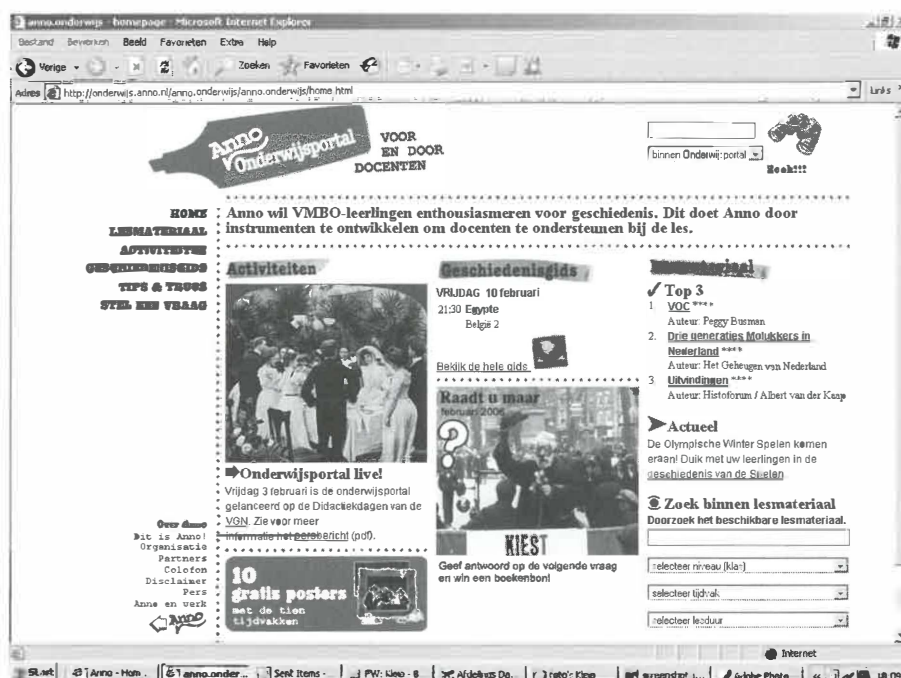


Tijdens de Geschiedenisdidactiekdagen in Vught is onderwijs.anno.nl gelanceerd, een nieuwe webportal met lesmateriaal voor vmbo-docenten Geschiedenis en Mens & Maatschappij. Het is een site voor en door docenten, met een berg aan informatie, tips en trucs. Ook andere Anno-producten, zoals een spookhuis, krant in de klas en een prijsvraag kunnen docenten inzetten om leerlingen plezier in en kennis over geschiedenis bij te brengen. Annemarie van Eekeren en Emma Los van Anno geven informatie over de onderwijsprojecten.

Maak kennis met

ANNO

De homepage van onderwijs.anno.nl



Ontmoetingsplek op internet

De portal onderwijs.anno.nl ontstaat bestaand lesmateriaal op het internet zo gericht mogelijk. Het materiaal is onder andere afkomstig van Histoforum en docentenwebsites. De docent die (digitaal) lesmateriaal zoekt over bijvoorbeeld grotschilderingen, vikingen of de verzuiling kan dit gratis en direct opvragen en downloaden. De site biedt de mogelijkheid het materiaal te selecteren op basis van niveau, lesduur en tijdvakken. Van alle lessen wordt een uitgebreide beschrijving gegeven.

Wie zelf interessante projecten of links kent, kan deze toevoegen aan het bestaande aanbod. Gebruikers kunnen daar weer hun oordeel over geven, zodat geïnteresseerde collega's direct weten hoe het met de kwaliteit van het aangeboden materiaal staat.

Momenteel scoort bijvoorbeeld het project 'Molukkers in Nederland' op geheugenvannederland.nl heel goed met vier sterren, evenals het voc-project op digtalejuf.nl.

Maar er is meer: onder 'Tips en trucs' bevindt zich een weblog waar docenten goede ideeën en vondsten kunnen delen, die de lessen leuker en interessanter maken. Er is een link te vinden naar een pagina vol ezelsbruggetjes over geschiedenis: met de WURM van Montesquieu leren de leerlingen de driedeling in de Wetgevende, Uitvoerende en Rechtsprekende Macht te onthouden. Een andere link laat een informatieve en gebruikersvriendelijke tijdlijn zien, een verrassend complete poging om de hele wereldgeschiedenis te omvatten. En hoe analyseer je op de juiste manier een spotprent en kom je er snel achter of leerlingen plagiaat plegen? Via 'Tips en trucs' is het allemaal te vinden op het net. Er staan nu enkele tientallen aanraders, maar het is de bedoeling dat er nog veel meer bij gaan komen.

Verder toont onderwijs.anno.nl een dagelijkse geschiedenisgids met televisie- en radioprogramma's en internetbronnen die interessant zijn voor docenten. Er is ook elke maand weer een nieuwe prijsvraag voor docenten, waarmee boekenbonnen zijn te winnen.

ANNO

In maart 2003 is Anno opgericht door zeven instellingen: De Koninklijke Bibliotheek, het Nationaal Archief, het Centraal Bureau voor Genealogie, het Letterkundig Museum, het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie en het Rijksmuseum.

Anno wil het historisch besef onder brede groepen in de samenleving bevorderen. Anno richt zich primair op moeilijk bereikbare doelgroepen, mensen die minder verdieping zoeken in het nieuws en zelden een museum of archief bezoeken.

Mensen worden op onverwachte plekken verrast met historische activiteiten door Anno.

Door de maatschappelijke actualiteit en persoonlijke invalshoek is geschiedenis interessant en vaak ook 'leuk'.

Op landelijk niveau ontwikkelt Anno media-activiteiten met een groot bereik, bijvoorbeeld in de Spits.

Sterk op beleving gericht zijn de satellietactiviteiten zoals ENG, Anno's Spookhuis van de Angst.

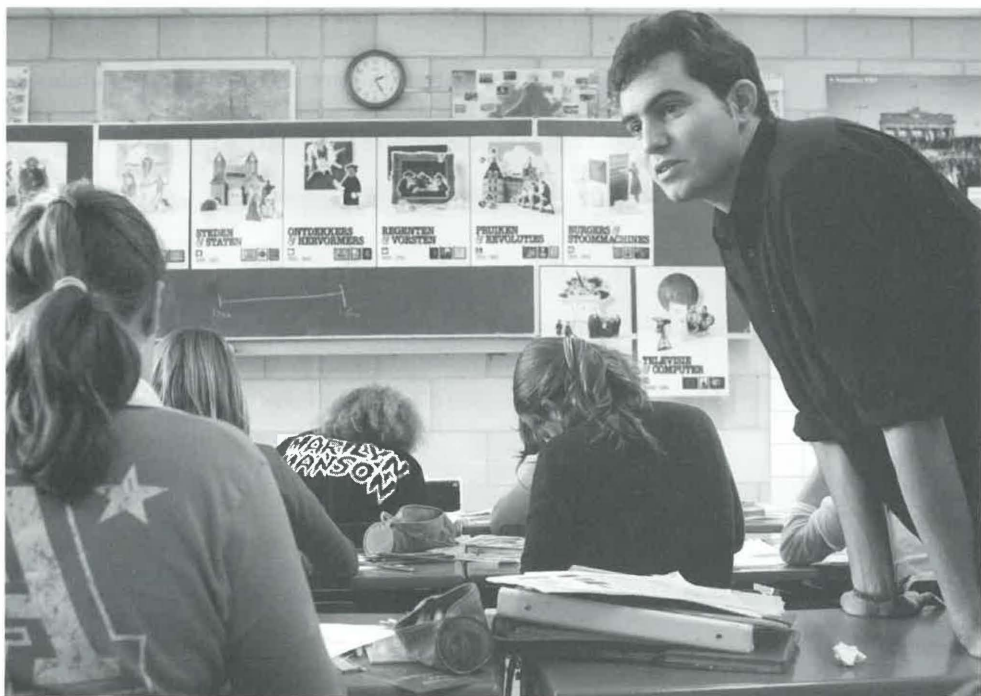
Naast de vele bestaande activiteiten ontwikkelt Anno plannen om een groot centrum te ontwikkelen. Bezoekers zullen hier in de toekomst geschiedenis kunnen beleven op een manier die meer doet denken aan de Efteling dan aan een traditioneel museum.

www.anno.nl

Ten slotte geeft de site informatie over de andere Anno-onderwijsprojecten, zoals de Tijdvakkenposters, de mobiele tentoonstelling ENG, en Sp!ts in de klas. Via de vraagbaak op de site kan hierover ook direct contact worden opgenomen met de onderwijsafdeling. En: ook als het gebruik van de portal vragen oproept, kunnen deze aan Anno worden gesteld.

Uitwisselen van materiaal

Anno bestaat sinds 2004 en streeft ernaar geschiedenis voor een zo breed mogelijk publiek toegankelijk te maken. In oktober 2005 zijn we gestart met activiteiten die speciaal voor het onderwijs bestemd zijn.



Docent Sebastiaan Duivenvoorde aan het werk met de tijdvakkenposters in de klas.

Om mensen te interesseren voor geschiedenis kun je immers het beste beginnen bij de bron: kinderen. Hierbij kiest Anno voor het vmbo, omdat zich daar over het algemeen de leerlingen bevinden die het minst in aanraking komen met geschiedenis. Uit een verkenning, die in 2004 werd uitgevoerd, bleek bovendien dat vooral daar veel behoefte is aan enthousiasmerende activiteiten en middelen.

Wij willen vmbo-docenten instrumenten bieden waarmee zij de interesse van hun leerlingen voor geschiedenis kunnen wekken en vergroten. We maken daarbij zoveel mogelijk gebruik van wensen, ideeën en projecten van docenten: het wiel hoeft niet opnieuw te worden uitgevonden.

Net als de nieuwe portal, heeft ook de jaarlijks terugkerende Stimuleringsprijs ten doel om bestaand lesmateriaal aan anderen ter beschikking te stellen. De Stimuleringsprijs is onlangs voor de eerste keer uitgereikt. (Zie de Kleiokrant, blz. 46) De prijswinnende projecten zullen, mooi vormgegeven, in april gepubliceerd worden op de onderwijsportal. Dit jaar ging het nog om de beste geschiedenisprojecten die al door docenten voor hun lessen waren ontwikkeld. Aan het begin van het komende schooljaar gaat de volgende ronde van start. De prijs zal dan gaan naar de meest bijzondere projecten waarbij de

leerlingen actief worden betrokken.

Ook de volgende Week van de Geschiedenis krijgt, voor het eerst, een onderwijsonderdeel. De week wordt in oktober 2006 voor de derde keer door Anno georganiseerd en is een jaarlijks terugkerend landelijk evenement waaraan vele musea, archieven en andere culturele instellingen deelnemen.

Rond de Week van de Geschiedenis zal er een speciale projectdag in de klas plaatsvinden rond het thema 'Geloof en bijgeloof'. Samen met een groep docenten wordt een programma ontwikkeld dat aansluit bij de wensen en behoeften van de geschiedenisleraren.

Tijdvakkenposters

Het eerste initiatief van Anno in het onderwijs was het project Tijdvakkenposters. Deze zijn in oktober 2005 naar alle scholen voor voortgezet onderwijs in Nederland gestuurd. De posters zijn gebaseerd op de tien tijdvakken van de commissie-De Rooy en ontwikkeld in samenwerking met geschiedenisleraar Marijn Frederiks. Het Instituut voor Geschiedenisdidactiek (IVGD) en een aantal geschiedenisdocenten hebben ons van adviezen voorzien.

De vijftienhonderd pakketten zijn met enthousiasme ontvangen en docenten hebben er individueel nog zo'n vierhonderd nabesteld. Via de website kunnen er overigens nog altijd exemplaren verkregen worden.

De posters geven geen compleet overzicht van de (Nederlandse) geschiedenis, maar vangen één belangrijke gebeurtenis in een tijdvak in één bijzonder beeld, waarvan we hopen dat het de leerling prikkelt, doet nadenken en vragen laat stellen. Zo wordt het tijdvak 1600-1700, 'Regenten en vorsten', uitgebeeld met het schilderij *De staalmeesters* van Rembrandt. Eromheen liggen zakken vol geld. Ze symboliseren de toenemende welvaart in Holland in de Gouden Eeuw.

Het tijdvak vanaf 1950, met de titel 'Televisie en computer' wordt gekenmerkt door de Koude Oorlog: Reagan en Gorbatsjov staan symbool voor West en Oost en wedijveren, gezeten op een kernbom, in een race met elkaar. Een televisiecamera registreert de wedloop die niet te winnen valt; de wereld kijkt toe.

Sp!ts in de klas

Anno zoekt ook aansluiting bij andere initiatieven. Een voorbeeld is het proefproject 'Sp!ts in de klas'. Al geruime tijd verschijnt maandelijks bij het gratis ochtendblad een Anno Geschiedeniskrant, waarin een verband wordt gelegd tussen actuele gebeurtenissen en het verleden. We onderzoeken sinds januari of er ook onderwijstopassingen mogelijk zijn. Tijdens de Geschiedenisdidactiekdagen hebben docenten in workshops meegedacht over mogelijk gebruik van de Sp!ts in de klas. Vorig jaar verschenen onder andere kranten over 25 jaar Beatrix, de 400-jarige betrekkingen tussen Nederland en Marokko en rond Sail. Dit jaar komt onder meer rond de gemeenteraadsverkiezingen op 7 maart een bijlage uit over de Nederlandse lokale politiek en identiteit.

Op tien scholen gebruiken docenten nu daadwerkelijk een aantal themakranten tijdens hun geschiedenislessen. Anno volgt de ontwikkelingen en analyseert vanuit de praktijkervaringen hoe de krant het beste tijdens de lessen kan worden ingezet: welke lesvormen zijn het meest geschikt, hoe zijn de ervaringen met het niveau van de artikelen, en wat zijn de reacties van de leerlingen? Als de krant een waardevolle aanvulling blijkt te zijn voor het geschiedenisonderwijs, zal hij vanaf september 2006 naar alle vmbo-scholen worden gestuurd en

zullen er lessuggesties en werkvormen zijn te vinden op onderwijs.anno.nl.

Griezen in een spookhuis

In 2006 heeft Anno nog een paar onderwijs-activiteiten in petto. Er is een educatieve module ontwikkeld bij de reizende presentatie over de geschiedenis van angsten. Dit spookhuis, *Anno's huis van de Angst*, laat de bezoeker ervaren dat de angst voor de ander (zoals heksen en vreemdelingen), voor rampen, ziektes en voor de toekomst van alle tijden is. Special effects, foto's, film- en geluidsmateriaal en lange lijsten met slachtoffers plaatsen die angsten in een historisch perspectief.

Het educatieve programma richt zich op de hoogste klassen van de basisschool en klas 1 en 2 van de onderbouw. Op elke locatie zijn er gratis rondleidingen georganiseerd. Vooral regionale en lokale angsten staan centraal, waardoor de geschiedenis nog dichterbij komt. In Assen bijvoorbeeld kreeg de tentoonstelling een typisch Drentse component: leerlingen zagen een film over de sage rond de reuzen Ellert en Brammert. Ook de witte wieven die over de hei spookten en de hunebedbouwers kwamen aan bod. Het educatieve programma werd hier opgezet in samenwerking met het Drents Archief. Tegen de dertig schoolklassen bezochten de tentoonstelling.

Van 3 maart tot 31 mei 2006 staat ENG op Hoog Catherijne in Utrecht, bij de ingang van Muziekcentrum Vredenburg. Daar komen de schoolklassen uit de provincie Utrecht meer te weten over al die angsten waar de Utrechtenaren ooit onder leden. De vrees voor hekserij bijvoorbeeld: in juni 1595 werd hier zelfs een heel gezin van verdacht. Het hof van Utrecht veroordeelde de vader tot de brandstapel. De zoon werd geëxecuteerd en moest toekijken hoe zijn zus en een andere vrouw verbrandden. Het materiaal over de Utrechtse angsten bij de tentoonstelling is verzorgd door het Utrechts Archief.

Wilt u meer weten?

Docenten die geïnteresseerd zijn in deelname aan de verschillende onderwijsactiviteiten of die meer informatie willen, kunnen hiervoor terecht op de portal onderwijs.anno.nl.

De Anno Geschiedeniskrant in 2006

De Anno Geschiedeniskrant verschijnt elke laatste donderdag van de maand in de Sp!ts. De Geschiedeniskrant bestaat de ene maand uit een enkele pagina, de andere maand uit een special van vier pagina's. Het thema geloof en bijgeloof is het jaar-thema van Anno. Dit thema komt in de Sp!ts op verschillende manieren aan bod.



26 jan	Rembrandt (één pagina)
23 feb	Gemeenteverkiezingen & gemeentelijke identiteit
30 mrt	Emigratie
27 april	Spelletjes en spelen (één pagina)
24 mei	Geloof & Bijgeloof (één pagina)
29 juni	Thema van het vakantieboek: Geloof & Bijgeloof
27 juli	Zomer/komkommertijd (één pagina)
31 aug	Grootouders & kleinkinderen
28 sept	Onbekend (één pagina)
26 okt	Geloof en bijgeloof
30 nov	Onbekend (één pagina)
14 dec	Strengere winters

De andere Anno-activiteiten staan op www.anno.nl; daar kan ook een gratis abonnement op de nieuwsbrief worden aangevraagd.

Voor specifieke vragen over Anno Onderwijs kunt u contact opnemen met: Annemarie van Eekeren, sectormanager onderwijs, 070-3154092, annemarie.vaneekeren@anno.nl, en Toos Kruithof, onderwijsmedewerker, 070-3046084, toos.kruithof@anno.nl.

Het postadres van Anno is Postbus 11641, 2502 AP Den Haag. Het bezoekadres: Bezuidenhoutseweg 2 te Den Haag.